

ГЛІЗНУЦА МАРИНА, к.е.н., доцент
КРАМСЬКОЇ ДМИТРО, к.е.н., доцент
ПЕРЕРВА ПЕТРО, д.е.н., професор
Національний технічний університет «ХПІ», м. Харків

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ: МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ

Міжнародне управління проектами вимагає унікальних інструментів і методів, щоб дати міжнародним проектам більше шансів на успіх [1-8]. Управління проектами і в кращі часи є складним завданням, а управління міжнародними проектами тільки посилює ці складності і збільшує ці проблеми, деякі проблеми і глобальні проблеми міжнародного проектного менеджменту, які необхідно буде вирішити, будуть сильно відрізнятися в залежності від країн, в яких буде задіяний той чи інший проект. В даний час проектний підхід стає все більш амбітним і спостерігається все більше проникнення його в управлінську практику. Чимало організацій починають дивитися на себе крізь призму проектно-орієнтованої діяльності. У той же час зростає потреба в професійних проектних менеджерах, так як всі зацікавлені сторони очікують від проекту досить високих позитивних результатів.

У більшості випадків керівники проектів звертають увагу на економічні характеристики як національних, так і міжнародних проектів. У практиці управління проектами є чимало прикладів, коли під час реалізації проектів часом відбувалися перевитрати, а їх введення в експлуатацію затягувалося на кілька років, через невеликий проміжок часу ці проекти ставали національною символікою і вважалися найбільш успішними [3, 6, 8]. Але досить часто зустрічаються проекти, які завершуються понад бюджет, з порушенням термінів, і невдоволенням замовника результатом. Деякі з проектів зупиняються на півдорозі і закінчуються невдачею.

Тому виникає потреба у більш детальному вивченні проблем, з якими стикається міжнародна проектна команда. І є не тільки економічні проблеми, якими б важливими вони не були. Визначення міжнародного проекту акцентує увагу дослідників відразу на декількох напрямках. Міжнародний проект - це відокремлення сторін-учасників за принципом «гео-економіко-політичний», тобто - в різних або з різних країн, які мають свої національні особливості, бажають і здатні мати власну мету (отримання прибутку, створення робочих місць, створення продукту, допомоги, вигоди) з урахуванням горизонтальної і вертикальної інтеграції [6, 9, 13].

Розглянемо основні національні проблеми, які виникають при підготовці та практичній реалізації міжнародних проектів [1-14].

1. *Проблеми різних стандартів.* Проблема стандартів в глобальному сенсі, і в значній мірі в міжнародному управлінні проектами, полягає в тому, що вони не є стандартними. Стандарти варіюються від країни до країни, і необхідно ретельно розглянути, які стандарти будуть використовуватися, якщо для проекту потрібно кілька стандартів. Деякі ключові сфери, які слід

розглянути: політико-правові системи; стандарти бухгалтерського обліку; стандарти якості та одиниці виміру; мовні бар'єри; зміна часового поясу; економічні умови; культурні відмінності. З цих проблем управління міжнародними проектами однією з найважчих для розуміння є культурні відмінності кожної країни, в той час як деякі країни добре узгоджені, інші можуть бути абсолютно різними за своїми культурними та соціальними нормами, що є очевидним прикладом цього. Це відмінності між західними країнами, такими як Австралія чи Америка, та азійськими країнами, такими як Китай та Японія. Ці відмінності можуть сильно вплинути на міжнародні проекти і вимагають особливого міжнародного підходу до управління ними для вирішення цих завдань. Якби керівник проекту реалізовував міжнародний проект у кількох країнах і не враховував ці соціальні та культурні відмінності, було б важко отримати підтримку, і проект ніс би значний ризик провалу або значних витрат на відшкодування. Це додаткові міркування та ризики, якими необхідно управляти за допомогою міжнародного управління проектами.

2. *Проблема дистанції влади* - це розрив між рівністю і прийняттям розподілу влади. Плоска структура управління буде розглядатися як така, що має низьку дистанцію влади, оскільки передбачає більшу рівність. У міжнародному середовищі управління проектами в країні великої відстані потужності необхідно взаємодіяти тільки з найвищими зацікавленими сторонами, а всі інші не будуть залучені в проект або не будуть залучені в процес прийняття рішень згідно з проектом.

3. *Проблема індивідуалізму*, який вимірює важливість особистих досягнень і потреб у порівнянні з потребами групи. У культурі високого індивідуалізму може знадобитися більш тісно взаємодіяти з ключовим персоналом і дозволити їм робити більший внесок і брати на себе відповідальність за певні частини проекту, визнаючи при цьому їх індивідуальні навички та досягнення. На нашу думку, це полярні протилежності, і кожній країні знадобиться свій власний стиль управління для ефективної взаємодії із зацікавленими сторонами проекту. Наприклад, в Австралії високий рівень індивідуалізму, що може свідчити про те, що багато членів команди будуть бажати висловити свою думку і врахувати свої думки в проекті. Вони, швидше за все, вимагатимуть похвали та вдячності за хорошу роботу та більш егоцентричного підходу до роботи. Зворотне буде вірно, наприклад, в Китаї, де колективізм важливіше індивідуальності, а це може означати, що потрібно приділяти більше уваги традиціям і повільніше впроваджувати зміни з акцентом на групові вигоди. Тому при проведенні міжнародних проектів в цій країні необхідно спілкуватися зі старшими в групі і поважати їх мудрість.

4. *Питання мужності та жіночності* є індикатором, який вимірює потребу країни в конкурентоспроможності та важливість чоловічих і жіночих ролей. У країні з високою мужністю чоловік-менеджер проекту може

зіткнутися з меншим опором, ніж жінка, або, принаймні, дозволити не стирати межі між чоловічими та жіночими ролями.

Таким чином, слід зазначити, що управління проектами отримало широке визнання в усьому світі. В останні роки в міжнародній практиці проектний менеджмент сформувався у вигляді нової культури управління, сприяв розвитку відносин між державами, отримав суспільне визнання ділових кіл. В даний час проекти міжнародного значення виконуються тільки в рамках ідеології та методології управління проектами. Багато успішних компаній світу використовують методи та інструменти управління проектами в своїй практиці як новий сучасний спосіб управління організацією.

Список використаних джерел:

1. Перерва П. Г., Кобелева Т. О., Зозуля М. О. Дослідження методів оцінювання конкурентоспроможності. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти : матеріали 3-ї Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Львів, 17–19 берез. 2021 р. Львів, 2021. С. 252–254. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53460>
2. Шаульська Л.В., Кобелева Т.О., Перерва П.Г. Формування та використання системи моніторингу підприємницьких ризиків як запорука сталого розвитку бізнес-структур // Економіка і організація управління. 2023. №1(49). С.34-44. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/68529>
3. Перерва П.Г. Формування системи моніторингу підприємницької діяльності підприємства / П. Г. Перерва, Т. О. Кобелева // Економіка: реалії часу: електрон. наук. вид. 2023. № 1 (65). С. 5-11. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No1/5.pdf>
4. Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Дюжев В.Г. Креативний менеджмент // Інтелектуальна власність: магістерський курс : підручник / П.Г.Перерва [та ін.]; ред.: П.Г.Перерва, В.І.Борзенко, Т.О.Кобелева; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Планета-Прінт, 2019. Розд. 8. С. 581-649. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/44235>
5. Старостіна А.О. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч. К.: Знання, 2009. 1070 с.
6. Перерва П.Г., Борзенко В.І., Кобелева Т.О. Інтелектуальна власність: магістерський курс: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 1002 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/286988829.pdf>
7. Кобелева Т.О., Перерва П.Г. Моніторинг комплаєнс-безпеки підприємства з використанням тангенціальної функції // Вісник Хмельницького національного університету. Сер.: Технічні науки. 2019. № 5. С. 140-146. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/58557>
8. Перерва П.Г., Кобелева Т.О., Косенко А.В., Косенко О.П., Ткачова Н.П. Стратегія маркетингу логістичних послуг у підприємницькій діяльності: ціноутворення та політика розподілу // Вісник НТУ «ХПІ» (екон. науки) : зб. наук. пр. Харків : НТУ "ХПІ", 2021. № 1. С. 91-97. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54964>

